

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางนิศารัตน์ นาคหัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-799-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15 ส.ค. 2546

119369025

MOTIVATION ENHANCING IN THEORETICAL INSTRUCTION
OF NURSING INSTRUCTORS IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION
OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Mrs. Nisarath Naktang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-799-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของ

อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดย

นางนิศารัตน์ นาคทั้ง

สาขาวิชา

การพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญภรณ์ มูลศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญภรณ์ มูลศิลป์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนั่น ศิลป์โกศล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นิตาร์ตัน นาคทัง : การเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (MOTIVATION ENHANCING IN
THEORETICAL INSTRUCTION OF NURSING INSTRUCTORS IN NURSING COLLEGES
UNDER THE JURISDICTION OF MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ. ที่ปรึกษา ผศ. ดร.
พิชญาภรณ์ มุลศิลป์, 120 หน้า. ISBN 974-638-799-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการ
สอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอน วุฒิมหาบัณฑิต และการได้รับการ
อบรมทางการสอนแตกต่างกัน และเปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของ
อาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข จำนวนกลุ่มละ 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม
สำหรับอาจารย์พยาบาล ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาพยาบาล เรื่อง การเสริมสร้าง
แรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล เครื่องมือที่
ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยง ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .92 ทั้งสอง
ชุด

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พยาบาลมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีในระดับมาก
2. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่ามีการเสริมสร้างแรงจูงใจใน
การสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า อาจารย์พยาบาล
ที่มีวุฒิมหาบัณฑิตสูงกว่าปริญญาตรีมีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์
พยาบาลที่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาตรี และอาจารย์พยาบาลที่เคยได้รับการอบรมทางการสอนมีการ
เสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าอาจารย์พยาบาลที่ได้รับการอบรมทางการสอน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. อาจารย์พยาบาลมีการรับรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของ
อาจารย์พยาบาลมากกว่านักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติต ..... *abondant* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *W W* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3970846836 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD : MOTIVATION ENHANCING / NURSING INSTRUCTORS

NISARAT NAKTANG : MOTIVATION ENHANCING IN THEORETICAL INSTRUCTION OF NURSING INSTRUCTORS FROM THE NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSIT. PROF. PITCHAYAPORN MOOLSILPA, Ph.D. 120 pp. ISBN 974-638-799-5

The purposes of this research were to study and compare the motivation enhancing in theoretical instruction of nursing instructors of different instructional experience, educational background and instructional training as perceived by nursing instructors and nursing students. The subjects consisted of 400 nursing instructors and 400 nursing students from the nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. The subjects were selected by multi-stage sampling. All instruments of this research were constructed by the researcher, consisting of 2 questionnaires. The first one. The motivation enhancing in theoretical instruction of the nursing instructors as perceived by nursing instructors. The second one. The motivation enhancing in theoretical instruction of the nursing as perceived by nursing students. Both questionnaires were content validity and reliability at the cronbach's alpha of 0.92.

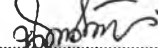
The Major results of this study were as follows :

1. The motivation enhancing in theoretical instruction of the nursing instructors was at high level.
2. The postgraduate nursing instructors, the nursing instructors who had participated in an instructional training, and the nursing instructors of high experiences were able to enhance the motivation in theoretical instruction respectively more than the graduate nursing instructors, the nursing instructors who had never participated in an instructional training, and the nursing instructors of less experiences. Such superiority can be statistically estimated at the level of 0.05.
3. The motivation enhancing in theoretical instruction of nursing instructors as perceived by the nursing instructors was more than the nursing students at the level of 0.05.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญภรณ์ มุลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช้อคิดเห็น ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก และขอกราบขอบพระคุณ ไว้อย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม และ รองศาสตราจารย์สิทธิชัย หาญสมบัติ ที่กรุณาให้คำแนะนำด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีทั้ง 15 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบสมบูรณ์

หนึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย อาจารย์อำไพ ยุติธรรม ผู้อำนวยการวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์ ที่ได้สนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัย งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุน ส่วนหนึ่งจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และร.ต.อ.บุญเลิศ นาคทัง ที่คอยให้ กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา รวมถึง อาจารย์วราภรณ์ ยศทวี และน้องๆทุกคนที่ ช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นิศารัตน์ นาคทัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	10
2.1.1 การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	11
2.1.2 ระบบการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2537..	12
2.1.3 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล.....	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงจูงใจและการเสริมสร้างแรงจูงใจใน การสอน.....	19
2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้.....	19
2.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการสอน.....	23
2.2.3 ความสำคัญของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน.....	30
2.2.5 วิธีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ.....	75
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	78
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	87
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	97
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ประวัติผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล... 44
2	จำนวนและร้อยละของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน..... 53
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล ตามการรายงานของอาจารย์พยาบาล โดยรวมและรายด้าน..... 54
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลโดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน 55
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยสื่อการสอน จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน .. 56
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยบุคลิกภาพของผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทาง การสอน 57
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้สิ่งเร้าด้วยวิธีการสอน จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน ... 58
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้การแข่งขันร่วมมือ จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน 59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้การเสริมแรงทางบวกและ การเสริมแรงทางลบ จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน	60
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการให้ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตน จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรม ทางการสอน	61
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรม ทางการสอน.....	62
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้การทดสอบ จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับการอบรมทางการสอน ...	63
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของ วิชาที่เรียน จำแนกตามประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษา และการได้รับ การอบรมทางการสอน	64
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ การสอน.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการใช้การเสริมแรงทางบวกและ การเสริมแรงทางลบ จำแนกตามประสบการณ์การสอน เป็นรายคู่.....	67
16	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการให้ผู้เรียนตั้งระดับความมุ่งหวัง จำแนกตามประสบการณ์การสอน เป็นรายคู่.....	68
17	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาลด้านการให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมาย ของวิชาที่เรียน จำแนกตามประสบการณ์การสอน เป็นรายคู่.....	69
18	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอน ภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การสอน เป็นรายคู่.....	70
19	เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	71
20	เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามการได้รับการอบรมทางการสอน	72
21	เปรียบเทียบการเสริมสร้างแรงจูงใจในการสอนภาคทฤษฎีของอาจารย์พยาบาล โดยรวมและรายด้าน ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล	73

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย